

KH

Valtiovarainministeriö pyytää 8.5.2014 päivätyllä kirjeellään lausuntoa kuntalakiluonnoksesta 26.8.2014 mennessä. Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoanut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuoriso-valtuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisoititavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista

(19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)

- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99-101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointi- menettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lakiluonnos ja lausuntopyyntö ovat luettavissa:

[http://www.vm.fi/vm/fi/04\\_julkaisut\\_ja\\_asiakirjat/03\\_muut\\_asiakirjat/20140508Lausun/name.jsp](http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/name.jsp)

*Valmistelijat: talous- ja hankintajohtaja 044 4598 207. kaupunginjohtaja 044 4598 201 ja hallinto- ja henkilöstöjohtaja 044 4598 203.*

Kj:n esitys: Kaupunginhallitus antaa kuntalaki luonnoksesta seuraavan lausunnon: Saarijärven kaupungin mielestä lakiuudistus on tarpeellinen. Kuntien toiminnan ja toimintaympäristön muutos edellyttää kuntalain uudistamista.

Kuntatalousohjelma korvaa nykyisen peruspalveluohjelman ja tavoitteena on koko julkisen talouden tasapainon ylläpito ja tehtävien ja resurssien tasapainottaminen lähinnä valtion ja kuntien välillä. Tavoite ovat kuntatalouden näkökulmasta kannatettavia. Lain mahdollisessa jatkovalmistelussa ja täytäntöönpanossa tulisi painottaa erityisesti valtiovallan toimenpiteiden selkeyttä, pitkäjännitteisyyttä ja ennakoitavuutta, jotta yksittäisissä kunnissa talouden pitkän tähtäimen suunnittelussa ei olisi valtion toimista johtuvia epävarmuustekijöitä.

Valtion viranomaisten (esim. Avi, Ely) toimista ja asettamista velvoitteista saattaa kuitenkin syntyä huomattaviakin taloudellisia lisärasitteita, joita kuntatalousohjelmassa on ehkä vaikea ennakoida.

Kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta: Saarijärven kaupungin mielestä ajankohdan muuttamiselle on hyvät perusteet.

Omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista Saarijärven kaupunki toteaa, että säännökset ovat tarpeen ja jäsentävät hyvin omistaja- ja konserniohjausta. Yhtiöoikeudellisten näkökulmien ja vähemmistöosakkaiden edun valvominen asettavat laatupaineita konserniohjauksen toteuttamiselle: käytännössä konserniohjauksen toteutus vaatii sekä

perustamisvaiheessa että hallintotyöskentelyssä vahvaa talouden, yhtiöhallinnon ja kunkin yhtiön toimialan tuntemusta.

Alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin Saarijärven kaupunki toteaa, että lakiehdotus on aiheellinen ja on erittäin tarpeellista, että kattamisvelvoite ulottuu kuntayhtymiinkin.

Kuntien taloudellisen tilanteen arviointia ja vertailua vaikeuttaa edelleenkin se, että tilinpäätöksiä laatimisperiaatteet varsinkin poistojen ja niiden riittävyyden osalta vaihtelevat eri kunnissa. Saarijärven kaupunki toteaa, että lakiuudistuksen yhteydessä tulee saada aikaiseksi yhteneväiset laskentaperiaatteet ja laskentamallit keskenään vertailukelpoisten tunnuslukujen saamiseksi kaikkiin kuntiin, jotta kuntien taloudellisen tilanteen vertailtavuus olisi mahdollista.

Kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) Saarijärven kaupungin mielestä lakiehdotus on tarpeellinen. Tulkinta siitä, milloin vaarannetaan kunnan peruspalveluita tai milloin vääristetään kilpailua, saatetaan hakea hallinto-oikeuksista, mikäli lain esitöistä ei löydy selkeitä esimerkkejä/soveltamisohjeita.

Kokonaisuutena Saarijärven kaupunki pitää esitettyjä lakiehdotuksia oikeina. Uudistuva kuntalaki selkiyttää jo olemassa olevia toimintamalleja ja luo mahdollisuuksia ottaa käyttöön uusia toimintamalleja kuitenkin siten, että kuntien itsenäinen harkintavalta säilyy.

Päätös: Hyväksyttiin.